

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petk & Din 2.—, do 100 vrt Dn 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.—, večji inzerati petk vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

DEMISIJA POLJSKE VLADE

Snoči je demisijonirala celotna poljska vlada polkovnika Slaveka — Sestava nove vlade bo brzkone poverjena sedanjemu trgovinskemu ministru Pystorju

Varšava, 27. maja. Snoči ob 7. se je javil pri predsedniku republike v avdienci ministrijski predsednik Slavek ter mu izročil demisijsko celotne vlade. Odstop vlade je bil sklenjen na popoldanski seji ministrskega sveta, ki je trajala do 6. zvečer. Konferenca ministrskega predsednika Slaveka pri predsedniku republike je trajala dalje časa.

Slavekov odstop ne pomeni za politične kroge nobenega presenečenja, ker so splošno računali z rekonstrukcijo vlade po binkoštnih praznikih. Re-

štev krize se najbrž ne bo posebno zavlekla. Kot bodoči ministrijski predsednik se z največjim upanjem za uspeh imenuje sedanji trgovinski minister Pystor.

Varšava, 27. maja. Predsednik republike je ostavko vlade sprejel in poveril sedanjemu kabinetu vodstvo državnih poslov do sestave nove vlade. Ostavka političnih krogov ni presenetila. Že več tednov se je govorilo o tem, da namerava polkovnik Slavek odstopiti, da bi mogel prevzeti vodstvo

vladnega bloka v Sejmu. Dejstvo, da je prišlo v vladi do nesoglasja v vprašanju znižanja uradniških in oficirskih plač, je njegov odstop še pospešilo. Kriza vlade ne bo imela nobenega vpliva na razvoj političnih dogodkov na Poljskem, ker bo najbrž ostal na krmilu dosedanj kabineta z neznatnimi izpremembami. Ministrijsko predsedništvo bo poverjeno brzkone sedanjemu trgovinskemu ministru Pystorju, ki spada v krog ožjih zaupnikov maršala Piłsudskega.

Naraščajoča napetost med Finsko in Rusijo

Izzivajoči ruski manevri na finskem ozemlju — Možnost hudih komplikacij — Razburjenje na Finskem

Helsingfors, 27. maja. Že več tednov vladajoča napetost med Finsko in sovjetsko Rusijo se je zadnje dni tako postirila, da niso izključene hude komplikacije. V zadnjih dneh so sovjetska vojaška letala preletela mejo in letala nad finskih ozemljem ter prišla celo nad Helsingfors in delala fotografske posnetke. V finskem zalivu pa je istočasno manevrirala sovjetska vojna mornarica sestojela iz sedmih edinic. To postopanje sovjetskih oblasti, ki ga smatrajo v finskih krogih za odkrito izzivanje, je izvalo silno razburjenje. Zunanje

ministrstvo je izdalo uradni komuniké, v katerem naglašajo, da ho podvzelo odločne korake, čim bo končana uradna preiskava.

Moskva, 27. maja. Uradno poročajo, da je pri manevrih v Finskem zalivu izginila ena podmornica. Ladja se je potopila in ni prišla več na površje. Pač pa so pozneje opazili na površju olje, iz česar sklepajo, da se je podmornica ponesrečila. Ker je morje na tem mestu globoko nad 100 metrov, je reševanje zelo oteženo. V podmornici je bilo 60 mož posadke.

Politični zapletljaji v Bolgariji

Nesoglasja v vladni koaliciji — Borba za kandidate — Tudi opozicijski blok se krha

Sofija, 27. maja. AA V opozicijskih krogih govore, da je prišlo do spora med ministrijskim predsednikom Ljapčevim in onim delom narodnih liberalov, ki je že stopil v vladno koalicijo. Prišastki Smilova nameravajo poslati k ministrijskemu predsedniku dva delegata, ki bosta zahtevala, naj popolnoma izpolni svoje obljube. Govore, da bosta Smilov in Stator podala ostavko, če se jima ne ustreže, vendar pa se ti glasovi še ne potrjujejo. »Zarje prav, da je Ljapčev jako nezadovoljen s položajem in da mu je posebno žal, ker niso bile kandidirane nekatere osebe, ki jih je on želel.

Sofija, 27. maja. AA Skupina prosvet-

nega ministra Cankova v Demokratičnem sogovoru je zelo nezadovoljna, ker pri kandidaturah forsirajo kandidate ostalih skupin v škodo pristave Cankova, ki baje celo zahtevajo, kakor poroča Zvezar, naj bi Cankov v znak protesta podal ostavko.

Sofija, 27. maja. AA. Opozicijske stranke, ki so sklenile in podpisale načelno pogodbo o volilnem sodelovanju, se ne morejo zediniti o razdelitvi mandator. Tako kaže, da se utegne ta sporazum razbiti. Čez nedeljo so bila pogajanja prekinjena, ker so poslanci večinoma odšli v svoja doma okrožja. Glavna nesoglasja so v razvrstitvi kandidatov na posameznih listah.

Za varstvo mirovnih pogodb

Značilen govor francoskega vojnega ministra — Nemški delegati na zborovanju bivših francoskih bojevnikov

Pariz, 27. maja. Udrženje belgijskih vojaških kvadratov je imelo svoj kongres v Parizu. Na kongresu je govoril francoski vojni minister Maginot, ki je med drugim dejal, da Francozi ne bodo nikoli pozabili, da so se v času sovjetskega napada postavili Belgiji pred francosko ors. Dejati je, da se hočeta Francija in Belgija držati pogodb, ki so pravna sankcija državnih posledic pravice ter priznanja. Mirovne pogodbe se ne morejo izpremeniti na ško. do kogarkoli. Te pogodbe so nedotakljive. Nemogoče jih je izpremeniti, če se katerakoli podpisanih strank z izpremembo ne strinja. Ni dopustno, da bi kdorkoli mogel

prerediti pogodbe in jih revizirati proti volji kateregakoli, če tudi samo ene države, ki jih je podpisala, ker bi vsak tak čin pomenil kršitev pogodb.

Toulon, 27. maja. Tu je bil shod francoskega združenja bivših bojevnikov in žrtve svetovne vojne. Zborovanja so se udeležili tudi delegati stičnih nemških organizacij. Zborovalci so sprejeli resolucijo, kjer izražajo francoskemu znanstvenemu ministru Briand svoje simpatije za njegovo mirovno politiko. Minister za penzijske Champetier de Ribes je v svojem govoru dejal, da bodo vojni veterani vedno podpirali Briandovo delo.

Vstaja v Birmi

Vstaški pokret v Birmi se vedno bolj širi — Angleška vlada je odposlala proti upornikom močne čete vojaštva

London, 27. maja. AA. Pokolaj v okraju Tharrawaddy v Birmi je zelo resen. Upor, ki je izbruhnil decembra, se vedno bolj širi. Vlada je poslala iz Indije v ogrožene kraje 7 bataljonov vojaštva. Vetaši so požigali več vasi in umorili nekaj angleških častnikov. Vojda upornikov Lajosan, ki se imenuje sam sebe »kralj Birmo«, je doživel jemanja občuten ponos, vendar se mu je posrežilo, da je nadaljeval gverilsko vojno.

London, 27. maja. AA. Kdorkoli urad je objavil poročilo o pokolaju v Birmi, Pono-

šilo pravi, da so bili uporniki v okraju Prome premagani, da so okrivajo v džungli in da je prišlo v več krajih do osamljenih epopadov med Kitajci in Indijci. Iz Rangona poročajo, da so poslali iz Indije v Birmo vojaštvo. Uradno poročilo povdarja, da je premikanje čet v zvezi z boji proti upornikom in da se bo vojaštvo uporabilo za obnovitev miru in reda. Čete bodo nastanjene v glavnih mestih vseh okrajev, kjer je izbruhnil upor.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Dunaj, 27. maja. »Reichspost« poroča, da se bodo prihodnji teden v Beogradu nadaljevala trgovinska pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo.

Jahalne tekme kraljeve garde

Beograd, 27. maja. Ob priliki včerajšnje slave konjeniške brigade kraljeve garde so se vršile popoldne jahalne tekme. Prisostvoval jim je tudi Nj. Vel. kralj, ki je zmagovalcu v figuralnem jahanju po ročniku Otonu Vindakijevu osebno izročil svoje darilo, zlato zapetno uro s kraljevim monogramom. Nagrado vojnega ministra si je priporil podporučnik Miloje Mojić, drugo kraljevo nagrado, srebrno uro pa podnarednik Fran Tomić.

Odlikovanje

Beograd, 27. maja. AA. Predsednik českoslovaške republike dr. Tomaž Masaryk je odlikoval z redom Belega leva III. stopnje Frana Pavliča, višjega svetnika finančnega ministarstva in komisarja finančnega ministarstva pri upravi državnih monopolov.

Likvidacija zveze hrvatskih učiteljskih društev

Zagreb, 27. maja. V prostorih učiteljskega doma je bila o binkoštnih izredna skupščina Saveza hrvatskih učiteljskih društev, ki se je udeležilo 200 učiteljev in učiteljic. Na dnevnem redu je bila edina točka likvidacija društva na podlagi čl. 76 uradniškega zakona. Pred početkom skupščine je imel sejo upravni odbor, ki je sklenil likvidacijo društva in je skupščina tozadevno resolucijo sprejela soglasno. S skupščine sta bili poslani pozdravni brozjavki kralju in predsedniku vlade.

Poštni nabirakihi v tramvajih

Sofija, 27. maja. AA. Na vseh tramvajih, ki vozijo mimo kolodvora, so postavljene poštni nabirakihi. Pismo poberejo iz njih vselej, kadar vozijo tramvaj mimo postaje, in jih odpremojo s prvo pošto.

XL. velesojem v Ljubljani

30. maja do 8. junija

Največja tovrstna prireditve v državi. 40.000 m² površine, 10 razstavnih zgradb, preko 750 razstavljalcev iz tu in inozemstva. — Tovarniške cene vseh vrst blaga.

Specijalni oddelki: vsakovrstni stroji za obrtnike, poljedelski stroji, pohištvo, avtomobili, tekstil, usnje, papir.

Stanovanja preskrbljena. — Obsežno zabavišče.

50 % popust na železniceah. Legitimacije po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, velesojemski urad.

Posetite velesojem! Ispolnite se Vam!

Pozdravljena, prvoboriteljica za ženske pravice!

K prihodu slavne feministke, senatorke ge. Františke Plaminkove v Ljubljano

Ljubljana, 27. maja.

Težak boj je bilo in še bije ženstvo širrom sveta za svoje pravice, počasi se pomika žena kot enakovredna članica človeške družbe po družabni lestvici navzgor in mnogo truda, požrtvovanja in samozatajevanja bo še treba, predno se izgladi socialna in pravna razlika med moško in žensko. Za ženski pokret so potrebni v prvi vrsti močni ženski intelekti, kajti proti smešnim predsodkom, da je ženska manj vredno bitje, se da boriti edinele z umstvenim prestižem

in nepobitnimi dokazi visoke naobrazbe. Med najodličnejše boriteljice za ženske pravice in izenačenje ženske z moškim v javnem življenju prištevamo po vsej pravici znamenito Čehinjo senatorko ge. Františko Plaminkovo, ki priprisa danes popoldne iz Zagreba v Ljubljano.

Priprosta, resnična, globoka in nežna z živim zmisлом za splošnost in napredek zavzema gospa Plaminkova ne samo v českoslovaškem, temveč tudi v zunanem svetu kot zaslužna feministka in javna delavka odlično mesto. Rojena je bila l. 1875 v inteligentni uradniški družini in je že v rani mladosti vzbujala pozornost s svojo krasno zunanostjo, energičnim živim temperamentom in za njena leta izredno razvitim intelektom. V osnovni in srednji šoli se je učila zelo dobro, učitelj in součenko so jo imeli radi. Z odkliko je dovršila učiteljstvo, bila je učiteljica na kmetih, potem je prišla v Prago, kjer je dovršila še višjo obrtno šolo in vseučilišče. Nekaj let je učiteljela na meščanskih šolah, potem je pa bila imenovana za nadzornico obrtnih ženskih šol na Češkem. Kot pedagoginja se je udeleževala do leta 1918. Svoje učenke je pripravljala za borbo s prirodo in družbo, v prvi vrsti jih je pa učila, kako naj se bori z lastnimi nedostaki, z lažjo in egoizmom. Plaminkova je že več let predsednica Zveze učiteljic in Splošne učiteljske zveze v CSR.

Tudi na socialnem polju ima za seboj bogato in plodno delo. Organizirala je Društvo za zaščito ženskih koristi in ustanovila dom za ženske, ki so same ali z otroci, pa so malo sposobne za delo. Plaminkova je tudi članica mnogih socialnih ustanov. Bila je več let članica praškega občinskega sveta, v katerem si je mnogo prizadevala za reformno šol, za socialno zavarovanje mestnih siromakov, za ljudsko prosveto itd. Na polju feminizma deluje že od mladih nog. Z drugimi znamenitimi ženami, zlasti s Schöntagovo in Tumovo, je ustanovila l. 1908 ženski klub česki, ki je središče inteligentnih čeških žen ne glede na versko ali politično prepričanje. Leta 1906 je organizirala odbor za žensko volilno pravico. Z Tumovo in Kuneticko je vodila agitacijo v prid ženski politični enakopravnosti, širila je razumevanje za feminizem ter pridobila med najpluvnejšimi možmi mnogo prijateljev ženskega gibanja. Vstopila je v narodno socialno stranko in je nje najmarljivejša delavka.

Ko so leta 1918 Čehinje dobile po ustavi vse politične in državljanske pravice, ni nehala delati za feminizem, nego je jasno videla, da so juridična prava žen eno, življenje pa drugo. Zaščiti ženskega in dečjega dela, zaščiti materinstva, vprašanje prostitucije, vprašanje državljanstva, kadar se ženska ene narodnosti poroči z moškim drugodržavljanom, vsa ta vprašanja morajo žene najprej same rešiti in v ta namen je Plaminkova leta 1923 ustanovila Češki žen-

ski narodni savez, v katerem je nad 60 ženskih organizacij in kateremu predseduje že 7 let. Že od leta 1908 se agilno udeležuje mednarodnega ženskega gibanja in tudi v zunanem svetu si je pridobila veliko spoštovanje.

Glavno delo v korist češkega ženstva in češkega naroda pa vrši kot članica senata. Plaminkova mnogo potuje in predava po Češkoslovaškem, pa tudi piše mnogo, zlasti kot časnikarica. Med zadnje balkanske vojne je bila na Balkanu dopisnica velikega češkega lista. Kako je priljubljena in vplivna, je razvidno od tega, da jo vabijo predavati o zaščiti ženske enakopravnosti tudi v druge države.

Odklikno Čehinjo je privedlo nepremagljivo stremljenje po napredku in lepši bodočnosti žene tudi v našo državo in drevo bo predavala v dvorani OUZD o delu češkoslovaških žen za volilno pravico ter o stremljenju ženstva po trajnem miru. Prepričani smo, da sprejme naša javnost gospo Plaminkovo z odprtimi rokami. Priščejo jo pozdravljamo na slovenskih tleh in želimo, da bi prineslo njeno višeno poslanstvo tudi našemu ženstvu čim lepšo bodočnost.

Razpust madžarskega parlamenta

Budimpešta, 27. maja. »Magyar Ország« poroča, da pričakujejo v političnih krogih že 3. junija razpust parlamenta. Zadržuje se, da ima grof Bethlen dekret o razpustu že v žepu. Pred razpustom mora parlament še sprejeti zakon o trgovskih sodbah in zakon o ratifikaciji trgovinske pogodbe z Italijo. V petek bo izvoljen na skupni seji obeh zbornic novi čuvav krona sv. Štefana na mestu odstopivšega čuvarja sedanjega zunanjega ministra grofa Karolyja. Čeprav volitve še niso razpisane, je volilna borba že v polnem razmahu. Za binkoštno praznike se je vršilo po vsej državi nebroj volilnih shodov. Vsi ministri so že na agitacijski turneji.

Belgijska vladna kriza

Bruselj, 27. maja. Vladna kriza traja dalje. Kralj je včeraj ponudil sestavo nove vlade voditelju katoliške stranke Pouletu, ki pa je ponudbo odklonil.

Volitve v Rumuniji

Bukarešta, 27. maja. Po soglasnem naziranju je zanimanje za bližnje volitve v splošnem prav majhno. V Transilvaniji je prišlo komaj 20% volilcev iskat volilne izkaze. Kljub temu poročajo iz občine Bolea, da je bila ena oseba pri političnih izgrediv ubita.

Ogromen primanjkljaj berlinske občine

Berlin, 27. maja. AA. Po novem proračunu berlinskega mesta znašajo dohodki 1.298 milijard in izdatki 1.390 milijard mark. Primanjkljaja je 92 milijonov mark. Razen tega ni kritja za lanske primanjkljaj 100 milijonov. Mestni proračun obremenjujejo zlasti socialno-politične datjave, podpore brezposelnim itd. Za brezposelne je v novem proračunu 180 milijonov, desetina vseh izdatkov.

Prebivalstvo Rima

Rim, 26. maja. Uradno se poroča, da ima Rim po ugotovitvah zadnjega ljudskega štetja 999.768 prebivalcev. Od teh je 971.645 civilistov in 18.124 vojakov.

Rehabilitacija angleškega atašeya v Rimu

Rim, 27. maja. AA. Iz zapora so izpuščili bivšega angleškega atašeya Hughja, ki je bil meseca marca obdolžen neke tatvine v hotelu v Taormini. Preiskava je dognala, da je bil popolnoma nedolžen.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devise: Amsterdam 22,80, Berlin 13,47,25, Bruselj 7,9927, Budimpešta 9,8987, Curih 1094,7—1097,7 (1096,2), Dunaj 795,44—798,44 (796,94), London 275,81, Newyork 56,59, Pariz 220,87—222,87 (221,87), Praga 167,76—168,56 (169,16), Trst 296,60.

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih, 27. maja. Beograd 9,13, Pariz 20,24, London 25,155, Newyork 517,10, Bruselj 72, Milán 27,07, Madrid 50, Amsterdam 208, Berlin 122,80, Dunaj 72,70, Sofija 3,75, Praga 15,34, Varšava 58, Budimpešta 90,30, Atene 6,71, Carigrad 2,455, Bukarešta 3,08.

Za zboljšanje železniškega prometa

Sklepi mednarodnih konferenc za ureditev novega voznega reda

15. maja je bil na naših železnicah uveden nov vozni red. V noči od 14. na 15. maja je bil izvršen prehod s starega v novi vozni red brez najmanjše ovire ali motnje. Prolet v dobi 1901/1902 po novem voznem redu od 15. maja 1901 do 22. maja 1902 je določen na osnovi sklepov mednarodnih konferenc in sklepov mednarodnih konferenc, na želje poedinil ustanov, korporacij in gospodarskih krogov in na podlagi opazovanj v toku veljave voznih redov 1900/1901. V kolikor vsebuje vozni red mednarodni promet, je bilo za njegovo ureditev šest raznih mednarodnih konferenc, dve v Kodanju ter po ena v Curihu, Amsterdamu, Parizu in Münchenu. V Kodanju je bil določen vozni red za direktne vlake, direktne vagone ter za simplan-orient ekspres, ki mu je bilo dovoljeno povečanje hitrosti preko našega teritorija, tako da je po novem voznem redu potovanje za eno uro krajše. Isto je bilo doseženo na bolgarskih železnicah, tako da je bil vozni red SOE skrajšan za 2 uri in da prihaja mesto ob 14. po novem voznem redu v Carigrad že ob 12. popoldne. Isto velja za obratni prav.

Poleg spremembe voznega reda SOE je razpravljala konferenca v Kodanju o modifikacijah v mednarodnem prometu preko teritorija naše kraljevine. Uveden je sezonski vlak Lvov-Sušak, tako da ima v Lvovu zvezo z Varšavo. Ustanovljen je bil tudi brzovlak Praga-Sušak preko Madžarske z zvezo z Poljako in Nemčijo. Dalje je povečana hitrost vlakov Solun-Beograd. Istočasno so bile določene neke spremembe voznih redov s sosednimi državami.

Na konferenci v Curihu so razpravljali o progi Švica-Adelberg-Wien ekspres (SAWE), ki je podaljšek proge Calais-Pariz-Dunaj do Budimpešte, kjer ima zvezo s Beogradom in SOE. Progi Schwarzach-Dunaj in Zagreb-München sta s tem v zvezi. Pri tem so bili prizadeji interesi SOE, ter za te konference v Parizu razpravljala o vprašanju, ali se dopusti vlakom SAWE priključitev spalnih voz v Beograd in Atene. Na podlagi konvencije s SOE iz leta 1919 je bil namreč promet s spalnimi vozovi dovoljen le SOE. Prišlo pa je do sporazuma na konferenci v Parizu na ta način, da se je dovolila trikrat tedensko vlakom SAWE priključitev spalnih voz pod pogojem, da se povzra brzina vlakov SOE tako, da bodo hitrejši od vseh ostalih vlakov. Ta konvencija stopi

v veljavo 22. maja 1932, tako, da bo SOE namesto ob 10.10 prispel v Beograd že ob 8. iz Carigrada pa namesto ob 20.20 ob 3.00. SOE med Beogradom in Zagrebom bo vozil na progi Zagreb-Dugo Selo-Novska, ker je ta proga za 12 km krajša od dosedanje, ter se poleg tega pridobi na časi radi obratovanja v Zagrebu. Atenski del proge SOE pa bo šel preko Beograda-Kraljeva-Kosovske Mitrovice v Solun, s čimer se približna obratovanja v Skoplju. Posebno važnost so pripisovali zvezi z Bukarešto. Ko bo izdelan most čez Dunav, bo vozil SOE čez Kravovo, s čimer bo skrajšan pot za 3 do 4 ure. Vse te zveze kažejo največji pomen Beograda, ker vozi preko Beograda najdaljša evropska proga in se tu cepi na druge evropske proge. Najvažnejše proge so: London-Pariz-Zagreb-Beograd, Berlin-Praga-Beograd, Beograd-Bukarešta, Beograd-Sofija-Stambul-Bagdad in Beograd-Kraljevo-Skopje-Atene.

V Amsterdamu je mednarodna železniška konferenca razpravljala o mednarodnem tranzitnem prometu. Na naših progah bodo vozili pospešeni tovorni vlaki, ki ne bodo stali na malih postajah. S tem je skrajšana vožnja tovornih vlakov iz Carigrada do Jenenice za 12 ur. Na ta način bo šlo preko naše države veliko več mednarodnega prometa. Uvedeni bodo tudi posebni sezonski vlaki za hitro pokvarljivo blago (sadje, jajca), ki bodo imeli najhitrejšo zvezo s tržišči na zapadu. Konferenca v Münchenu je bila dopolnilna konferenca v Amsterdamu. Na tej konferenci so bile definitivno določene ure mednarodnih vlakov in urejen skupen vozni red za evropske brzovlake, ki so važni za mednarodni promet.

Kar se tiče našega notranjega prometa, je bilo upoštevano vse potrebno, na podlagi opazovanj v prošlem letu. Posebna pozornost je bila posvečena razvoju turizma v državi. Uvedeni so po potrebi izletniški vlaki. Vsem potrebam je bila posvečena največja pozornost, vendar se niso mogle upoštevati v voznem redu vse zahteve. Med letom bodo zato gotovo nastale izpremembe, na podlagi upravičenih potreb, pri čemer se bodo upoštevale fiskalne interese železnice. Deseženo je bilo zboljšanje v uvedbo vlakov na novih progah, s čimer se razdalje časovno skrajšajo. Pri tem so upoštevane vse želje, v kolikor to dopuščajo proge ter dela, ki se vrše v svrhu renoviranja prog.

prodajo rastlin, ki obetajo našim vrtnarjem edini zaslužek. Če hoče vrtnarji pokazati kaj novega, naj to pokaže v parkih, kjer je prostora dovolj, cvetja pa prav malo.

Država je že davno odpravila v svojih zavodih izdelovanje predmetov, ki bi z njimi prikrajševala davkoplačevalcem zaslužek, mestni vrtnarji torej upravičeno vprašujejo pošteno javnost in državne oblasti, če se strinjajo s takim postopanjem mestne občine, ki na tak nepremišljen način uničuje svojo davčno moč in proti ubiti cel stan.

Nemški industrijci v Ljubljani

V ponedeljek dne 1. junija prispe v Ljubljano večja skupina odličnih industrijcev iz Nemčije pod vodstvom vseučiliškega profesorja g. dr. Walter Hoffmanna. V ponedeljek si ogledajo Ljubljano in obiščejo ljubljanski velesej. Pri tej priložnosti bodo zvečer gostje ljubljanskega veleseja. Ekskurzije se udeležijo:

Beindorf dr. Günther v firmi Günther Wagner-Hannover, barve, pisarniške potrebitine, Hannover; Bleichert, Wolf pl. v firmi Bleichert, hitne železnice in transportne naprave, Leipzig; Fricke, v firmi Raboma, strojna tovarna, Berlin; Halbach W., ravnavalec in namestitelj član načelstva firme Borgsigerwerke, Hindenburg-Borsigwalde; Hoffmann dr. Walter, redni profesor za nacionalno in državno gospodarsko vedo na saksoski rudarski akademiji, Freiberg-Dresden; dr. Hugo, prvi sindikus industrijske in trgovske zbornice, Bochum; Köhler dr. R., predsednik direktorija lipškega sejskega urada, Leipzig; Müller dr., veleindustrialec, Leipzig; Riehlmann dr. Paul, profesor in gladni nadsvetnik v državnem arhivu, Berlin; Weber dr. ing. h. c. Hugo, državni minister n. r., predsednik deželnega odbora saksoskega rokodelstva, Dresden; Wolf dr. O., veleindustrialec, viskoza in strelni bombaži, Bomlitz pri Bremenu; Tehnično vodstvo: pl. Geldern-Crispendorf, mednar. prometna pisarna sejskega urada, Leipzig.

Pouk o škropljenju in žveplanju

Včeraj ob 17. je priredila podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Ljubljani praktični pouk o škropljenju in žveplanju vinske trte in drugih rastlin na Mundovem vrtu. Predavatelj nadz. štrkelj je praktično pokazal, kako se pripravi bordelosa mešanica (zmes raztopine bakrene galice v vodi in apnenega beleža) in kako treba to preizkusiti s fenolaleno-vim papirjem. Z uporabo škroplilnice je tudi pokazal, kako treba pravilno škropiti. S to brozgo uničujemo pozimi koderavost na breskvah, jabolčnih uših in popkovih moljcev ter škrlup. Poleti pa odvrčamo peronosporo na vinski trti in drugih rastlinah, na sadju pa škrlup. Škropiti moramo pred cvetenjem z 2%, 14 dni po cvetenju in v tretji, ko je sadje orehove debelosti, pa z 1% raztopino bakrene galice. Vinsko trto škropimo prvokrat ko odžene kakih 15 cm, drugič prve dni junija, tretjič kakih 14 dni po cvetenju. Mlade, letos posajene trte pa treba škropiti vsakih 8 do 14 dni. Ako pridenemo na 100 l galicno-apnenne brozge 60 gramov švajcarskega zelena, uničimo na sadju v veliki meri zavijače, t. j. črve, ki povzročajo piškavost sadja.

Za odvrčanje grozdnih plesni na vinski trti in plesni na vrtnicah je predavatelj priporočal ventilirano žveplo in z žveplalnikom v roki pokazal, kako treba žveplati ob jutranjih urah, ko mine rosa.

Kolesna platišča pri tovornih vozilih

Vzdrževanje javnih cest, zlasti državnih in banovinskih, stane letno ogromne svote. V dravski banovini se je porabilo v preteklem letu okoli 20 milijonov dinarjev za vzdrževanje banovinskih in dovoljen cest k železniškim postajam, za proračunsko leto 1931 pa je predvidenih v banovinskem proračunu preko 20 milijonov dinarjev. Prav tako predvideva državni proračun vsako leto znatne svote za vzdrževanje državnih cest. Tudi občinske ceste povzročajo občinam upravam mnogo dela, bodisi s vzdrževanjem s prispevki občinjskih proračunov, bodisi s prispevki v naravnih dajatvah.

Kljub velikim stroškom in kljub naprom cestnih uprav javne ceste brez razlike vrste doseže le niso v takšnem prometnem stanju, kakor to zahtevajo gospodarski interesi in lahek ter neoviran promet razen tega pa tudi ogled države, banovine in občin.

Da se doseže vsaj najpotrebnejša uređitev javnih cest, je odredilo ministristvo za gradbo poleg pobiranja rednih cestnih prispevkov na eni strani uporabo ljudskega dela, na drugi strani pa je prepovedalo za tovarna vozila kolesna platišča, ki cestne razporežajo in trgajo. V skladu s tem je kraljevske banke uprave izde poseben razpis o širini kolesnih platišč pri tovornih vozilih, ki opozarja na ministrsko uređbo o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih s dne 6. junija 1929, Ur. 1973-04 iz leta 1929, št. 18.

Za tovarna vozila so predpisana platišča naslednje širine:

Pri štirikolesnem vozilu s neto težo (težo vozila in tovora) do 1200 kg, širina platišč 6 cm, do 2000 kg 8 cm, do 3500 kg 11 cm in preko 3500 kg 16 cm. Pri dvokolesnem vozilu s neto težo do 750 kg 6 cm, preko 750 kg pa 11 cm.

Tovarna vozila v smislu ministrske uređbe so vsa vozila za obrtno, trgovsko ali kmetijsko gospodarsko prevažanje blaga t. j. tudi kmetijska vozila za lastne potrebe poljedelskih obratov. Od dne 17. ju-

nija 1929. je prepovedano, izdelovati nova tovarna vozila s platišči, ožjimi od 6 cm. Kolesna platišča na tovornih vozilih se morajo izravnati najkasneje v treh letih od dne razpisne uređbe in sicer do dne 17. junija 1932. leta. Od navedenega dne dalje se tovarna vozila s platišči, ožjimi od 6 cm, ne smejo uporabljati na javnih cestah, bodisi državnih ali nedržavnih.

Prerazpisi soper predpisane navedene uređbe se bodo kaznovali s zaplato od 1 do 30 dni ali v denarju od 50 do 1500 Din.

V interesu zaščite javnih cest pred neracionalnim izrabljanjem in v lastnem interesu posameznikov je najmoj potrebno, da se val interesantni seznam s predpisi navedene ministrske uređbe ter da v određenih rokih brezopogojno zamenjajo prepovedana kolesa s kolesi, ki imajo predpisano širino platišč. Organom javne varnosti in organom cestne uprave je naročeno, da ovadijo vse prestopke soper ministrske naredbe, stesnim načelstvom, da krivce po zakonitih predpisih kaznujejo.

Rezultati letalskih tekem v Zagrebu

Včeraj dopoldne je komisija končala ocenjevanje letalskih tekem. Razdeljenih je bilo več nagrad, proti pričakovanju pa med nagrajenimi ni pilota Egerja, ki se je odlikoval kot eden najboljših akrobatov tako, da so vsi mislili, da dobi prvo nagrado.

Nagrado komandanta zrakoplovstva generala Nedica za največje število doseženih točk v vseh treh tekmovalnih je prejel Mr. Watt, aktivni angleški letalski kapetan. Dobil je krasno kristalno vazo.

V prvem tekmovalju, pristajanju na označenem kraju letališča, je prejel prvo nagrado Mr. Jackmann iz Londona in sicer srebrni pokal zagrebskega Aerokluba. Drugo darilo je dobil češkoslovaški letalec major Diviš in sicer srebrno cigaretno dozo.

V hitrostnem tekmovalju v trikotu aerodrom-Remetinec si je priboril prvo nagrado kapetan Gradišnik, ki je prejel zlato uro zagrebskega Aerokluba, drugo nagrado je pa prejela slavna angleška letalka Miss Spoonerjeva in sicer zlato dozo predsednika zagrebskega Aerokluba g. Sesslerja.

Za akrobacije je bila priznana prva nagrada poljskemu kapetanu Bajam, ki je prejel od zagrebskega Aerokluba krasen kristalni pokal.

Gostom na čast je priredil Aeroklub v ponedeljek zvečer banket, ki so se ga udeležili podban dr. Hadži kot zastopnik princa Pavla, angleški poslanik na našem dvoru g. Henderson, številni tuji konzuli v Zagrebu, armijski general Marić, divizijski general Jedemnić, župan dr. Skrlj, zastopniki oblasti, kulturnih in sportskih društev itd. Na banketu so bile izrečene številne nagrade, delegati mesta Pizni so pa izročili zagrebskemu Aeroklubu kip Ikarusa v spomin na binkoštni miting, dočim so mu Poljaki poklonili dve lepi zastavici. Na banketu so bila razdeljena tudi darila ter nagrade našim najboljšim vojaškim letalcem. Nagrado komandanta zrakoplovstva generala Nedica je prejel IV. zrakoplovni polk v Zagrebu, nagrado zagrebskega Aerokluba I. zrakoplovni polk v Novem Sadu, nagrado Udruženja rezervnih letalcev kapetan Bajdak, srebrni pokal Angležev gg. Mapplebecka in Pearae pa kapetan Šintić, vsi drugi udeleženci tekem so pa dobili lepe plakete zagrebskega Aerokluba.

Opozorilo davkoplačevalcem

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglasi: V smislu člena 116 odst. 1 in 2 zakona o neposr. davkih z dne 8. februarja 1928, Ur. list št. 75/26 iz leta 1928 naznanjam, da so seznanjeni oseb, zavezanih pridobitni, katerih davčne osnove se bodo za davčno leto 1931 razpravljale pred davčnim odborom za mesto v Ljubljani v času od 10. junija 1931 do vstetega 4. julija 1931 razgrnjeni na vpogled davčnim zavezanecem v pisarni mestnega magistrata v Ljubljani v času od 27. maja 1931 do vstetega 9. junija 1931 in sicer med običajnimi uradnimi urami.

O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznam. V prvi vrsti se pa bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo event. čakali pred razpravnim prostorom.

O tem obveščam vse pridobitni zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morajo event. osebo ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakoniki predpisi se glase: Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, o čemer pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci, starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtom ali za plačo s takim poklicom, toda s pravičnim pooblastilom. Po tej odločbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravičnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezance odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenec finančno-pravni zastopnik.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, o čemer pooblaščenec predstavnikov, za osebo pod skrbstvom in mase volče pa njih skrbnik, zastopnik ali branilec (konkursni upravitelj).

Razpisna razprava se ne bo odložila, ako bi ji davčni zavezanec ne prisostvoval.

M; tudi se določeni red za razpravo ne bo v nitiakem primeru izpremenil. Pričetek seje je ob pol 9. uri.

Beležnica

KOLEJAR.

Danes: Sreda, 27. maja 1931, katoličani: Magdalena; pravoslavni: 14. maja, Volkašin.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Zeleni kakađui. On je vsega kriv! E.

Opera: Oj ta prošmentana Hubezen. D.

Kino Matica: Luči vlemesta.

Kino Ideal: Grof Monte Cristo.

Koncert na orglice ob 19. v Ljubljanskem dvoru.

Predavanje o predzgodovinskem človeku ob 18. v mineraloškem inštitutu univerze. Predava prof. dr. Brodar iz Celja o Potočki Ziljaki na Oisevki.

Predavanje češkoslovaške senatorko Frante Plamhnikove ob 18. v dvoranu OUZD.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočevar, Spodnja Siska.

Tragična smrt prevoznika Zalaznika

Ljubljana, 27. maja. Na dvorišču znanega mesarja in posestnika g. Lavtizarja se je sredi prijetila težka nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Z lestve je padel 39-letni prevoznik Andrej Zalaznik naravnost na glavo in se ubil.

Zalaznik, ki stanuje na Sv. Petra cesti 51., je imel svoj voz s konji spravljene na dvorišču posestnika Lavtizarja, tam je pa bilo na podstrešju priključene nizke hišice nakupičenega nekaj sena za njegove konje. Sredi okrog 19.30 je odšel Zalaznik po delu na podstrešje in zlezal skoli malo odprtino po seno. Nagrabil je nekaj sena, zlezal zopet skoli luknjo in hotel po lestvi na dvorišče. Nesreča je pa hotela, da mu je izpodslnilo, izgubil je ravnotežje in strmoglavil s lestve na tla. Padel sicer ni globoko, toda priletel je naravnost na glavo in takoj nezavestno obledel.

Nesrečo je opazil dijak Josip Breznik, ki je stal v bližini, skočil je k Zalazniku, videl je pa takoj, da je nezavestno. Težko je hropel in bilo je videti, da je hudo poškodovan.

Breznik je sedel na kolo in takoj obvestil Zalaznikovo ženo, nato je pa odhitel na reševalno postajo. Kmalu je pridrvel reševalni avto, Zalaznika so naložili in prepehtili v bolnico. V bolnici se pa sromak ni več zavedel in je okrog 11. težki poškodbi podlegel. Zdravniki so ugotovili, da ima prebito lombo in pretrgane možgane in da je bila vsaka pomoč zaman. Če bi Zalaznik okrevel, bi bil ostal blazen.

Pokojni je bil mamljav obrtnik, preživljal je ženo in otroke ter je bil znan kot soliden in podjeten prevoznik. Njegova tragična smrt je vsbudila splošno sočutje.

NOGA VICE ŽIGOM

Najboljša, najtrajnejša, zato najcenejša

To pravimo!

Namesto odgovora na »Kaj pravitec v Slovenec« 16. maja št. 109.

Nas »Domáci zdravnik« piše v »Slovenec« 24. t. m. številka 116 na strani 14:

»Mnogim raznozkoder in kjerkoli. Glede vetrovnosti so moja predpustna navodila imela, kakor se sliši, uspehe preko vseh pričakovanj. Ne samo v naši beli prestolnici, marveč povsod po mili domovini, kjer je količina ljudi, ki jim je glavno opravilo — skrbna nega lastne mrtve — so se baje osnovali klubi orglavcev in dudušev in harmonikarjev, ki oživljajo samotne poti okoli mest in trgov s svojimi veselimi pohodi. To glasbeno navdušenje da akusa izkoristiti podjeten in iznajdljiv mož, ki pa slučajno ni Ribničan, in ponuja muzikantom te vrste svoj za patent prijavljen izum: godalni nastavek, ki podaja kar melodije po narodnih motivih. Še bolj me je presenetilo zaupno poročilo, da namerja zastopnik inozemske dišavarske industrije spraviti na naš trg konkurenčni nastavek zoper tih, a zato tem bolj nevarne vetrove, ki kužijo zduh in dražijo volh, nastavke namreč z razkuževalnimi sredstvi in vonjavami domačega in kolonialnega izvora, ki da so v zasmerjenih vlemestih že v modi. Vsekakor se nam obeta zelo razveseljeval napredek v telezni kulturi! Kako sprejmejo te kulturne pridobitve moji rojaki, ne morem preoditi, za nekoga pa vem, da bo jedel odsej še manj kot dolej, zlasti mesa in jajec, da bo še več hodil in telezni delal in da se ne odreče ne fizični in ne česnuc.

Ta p...logija dela ideologom okrog »Slovenec« veliko čast. Čestitamo jim, obenem pa moramo izreči iskreno sožalje gospodu — t. j. ki je v tem plemenitem kulturnem prizadevanju tako žalostno pogorel.

Ljubavna pisma.

— Tu ti vračam zaročni prstan, ker vem, da ne spadaš skupaj. Ali hočeš, da ti vrnem tudi ljubavna pisma, ki si mi jih pisal?

— Seveda, kar vrni mi jih. V njih je mnogo posrečenih idej, ki jih bom še s pridom porabil.

Težave ljubljanskih poklicnih vrtnarjev

Obstoje vrtnarjev je zaradi pretirano visoke trošarine resno ogrožen

Iz krogov naših poklicnih vrtnarjev smo prejeli naslednje pritožbe:

Splošno je znano, da poklicni vrtnarji, ki so organizirani v pokrajinski združitvi trgovskih vrtnarjev v Ljubljani, plačujejo najrazličnejše visoke davke, da se smejo preživljati s svojim delom, prav tako pa ve vsa Ljubljana, da imamo v mestu in bližnji okolici polno posestnikov in zavodov, ki so srečni lastniki tako velikih in velikih vrtov, da njih površina daleč presega površino vrtov poklicnih vrtnarjev. Na teh vrtovih so tudi rastlinjaki in dolge vrste gnojnih gred, vodijo pa vrtnarje tudi izučeni vrtnarji ali pa sušnarji, le redko pa izobraženi ljubitelji. Kar se ljubiteljev tiče, ki ne prodajajo svojih pridelkov, se vrtnarji ne pritožujejo proti njim, saj pravi ljubitelji s propagando za ljubiteljsko cvetličo poklicnim vrtnarjem celo koristijo. Profesionalni vrtnarji se tudi ne pritožujejo proti zelenjadarjem v Trnovem in Krakovem, ker so vse naše vrtnarje že ob svoji ustanovitvi računale z njimi, pač pa vrtnarji ne smejo trpeti, da bi jim privatne vrtnarje, ki ne plačujejo davkov in imajo prav premožne in celo bogate lastnike, delale konkurenco. V Ljubljani so namreč privatni vrtnarji, ki prodajajo umetno vzgojene rastline, nekatere pa vežejo celo šopke in vence prav tako kakor obdavčene vrtnarje. Druge privatne vrtnarje svojih pridelkov ne smejo prodajati, temveč jih rabijo za lastno potrebo ali pa prodajajo trgovskim vrtnarjem. Pri nas je pa to dovoljeno v največjo škodo poklicnih vrtnarjev in pri tem privatne vrtnarje zaradi manjše reže in, ker ne plačajo davka, tudi uspešno konkurirajo z vsemi pretežko z dajatvami preobremenjeni obrtniki.

Razen privatnih vrtnarjev delajo obrtnikom veliko škodo tudi razni prodajalci cvetlice po javnih lokalih, ki prodajajo cvetlice po cenah, po kakršnih jih obrtni vrtnarji zaradi davkov in drugih dajatev ne morejo prodajati. Vrtnarji tudi sumijo, da se takim prodajalcem morda večkrat posreči obiti razne predpise, ki se tičejo carine in trošarine. Kar se tiče prodajalcev z dežele in okolice, ki nosijo na trg cvetlice in lončičih, potrpane vrtnice cvetlice in gozdno zelenje ter cvetje, se o njih lahko misli, da ti prodajalci ne prodajajo cvetlice iz lastnih vrtov, ker jih nimajo, in jih ne trgajo po lastnih travnikih in gozdovih, pač pa delajo po travnikih in gozdovih in morda tudi po pokopališčih le škodo. Če pogledamo na trgu smrekove in jelove vejice, bo vsak presodil, da noben pameten gospodar ne bi v svojem gozdu rezal vej in vrhov z mladimi drevesi.

Prav hudo pritožbo je pa poslala pokrajinska združba trgovskih vrtnarjev mestnemu načelstvu ljubljanskemu zaradi

postopanja mestnega pogrebnega zavoda. Zadruga namreč trdi, da pri mestnem pogrebem zavodu daje nek mestni uslužbenec strankam navodila, kje naj kupujejo vence. Ta uslužbenec menda deli vizitke z napisom neke firme, čes, da tam dobe stranke za 30% vence ceneje kot drugje. Zelo so se pa vrtnarji tudi pritožili proti mestnemu pogrebemu zavodu, ker dela obrtnim vrtnarjem konkurenco na ta način, da sam dobavlja dekoracije pri mrliških odrih in ima zato baje tudi ves potreben material. Gotovo ni v drugih mestih navada, da bi mestna podjetja konkurirala s svojimi davkoplačevalci in jim odjedala zaslužek, kako pa mestni pogrebni zavod pride do pravice izvrševati vrtnarska dela, pa tudi ni nikomur znano, še manj pa to, kje so zabeleženi dohodki te obrti.

Popolnoma drugače postopa na primer mestno načelstvo v Zagrebu. Tam smejo prodajati cvetlice in rastline na trgu le člani zagrebske vrtnarske zadruge, še več, mestno načelstvo v Zagrebu je celo imenovalo člana vrtnarske zadruga in mu dodelilo policijske organe na pomoč, da lahko uspešno nadzorujejo prodajo rastlin in cvetlice na trgu.

To pa še ni vse. Beograjski vrtnarji sploh ne plačujejo nobene trošarine za uvoženo cvetje, zagrebski vrtnarji plačajo po 20 Din za sto kilogramov, Ljubljana pa zahteva od svojih mnogo težje obdavčenih trgovskih vrtnarjev, da ji za uvoženo cvetje plačujejo 50-krat toliko kakor v Zagrebu, namreč od vsakih sto kilogramov nič manj kakor en tisoč dinarjev.

Vse pritožbe vrtnarjev govore dovolj jasno, da je njih obstoj zaradi pretirano visoke trošarine skrajno ogrožen, kar morajo prodajati blago za lastno ali pa še pod to ceno, če hočejo ugostiti zahtevam odjemalcev, ki se vedno sklicujejo na cene v drugih mestih naše države. Vrtnarji so tudi mnenja, da mestno načelstvo samo podpira nerealno konkurenco s izdajanjem dovoljenj neupravičenim prodajalcem, a celo tudi kar sama s konkurenco škoduje svojim davkoplačevalcem.

Vse te pritožbe je pokrajinska združba trgovskih vrtnarjev sporočila ljubljanskemu mestnemu načelstvu, ki jim pa na upravičene pritožbe ni dalo odgovora...

Pač je pa ljubljanskim trgovskim vrtnarjem, ki plačujejo samo po sviljanju trošarine 80—90 tisoč dinarjev več dajatev letno kakor prej, odgovorili magistratni gremij na svoji seji dne 14. t. m. s sklepom, naj se mestna drevosnaga preuči na trgovsko-drevosnagski podlagi, da bo gojila zlasti lepotočno grmičevje, drevje in cvetlice trajnice, ki rasejo na prostem. Znano je, da mestna vrtnarja še sedaj prav občno konkurira trgovskim vrtnarjem, sedaj je pa ustanovila podjetje za

Dnevne vesti

— Iz državne službe. S sklepom prometnega ministra so povišani pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani: za računovodjo v 8. položajni skupini Pavle Borštinič, dozdaj v 9. skupini, za ekonomo v 8. skupini Josip Florjančič, dozdaj ekonom v 9. skupini, za računovodjo v 9. skupini Zmagoslav Porekar, Berta Muc, A. bina Vrajt, Josipina Šlajpah, Olga Žilič, Karla Apih, Milena Vičič, Slava Zupančič, Pavla Prelesnik, Emilija Leskovec, Lea Engelman, vsi v 10. skupini. — Za uradnice - pripravnice pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani so imenovane: S. Borštinar, Marija Grošelj, Ljudmila Savojec, Antonija Pirnat in Slava Štrahar. — Za zdravstvenega višjega pristava kočevskega sresa v 6. skupini je imenovan dr. Josip Lužar, dozdaj v 7. skupini. — Tajnik upravnega sodišča v Celju dr. Ivan Lininger je premeščen k upravnemu sodišču v Zagrebu.

— Pokojninski zavod vpisal 1.250.000 frankov stabilizacijskega posojila. Včerajšnji »Slovenec« poroča, da znaša največji znesek, ki je bil vpisan za naše stabilizacijsko posojilo v naši državi, en milijon frankov. Podpisal ga je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je Pokojninski zavod v Ljubljani vpisal 1.250.000 frankov. — Razpis natečaja. Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti 3. reda Rače. Jamčevina: 1200 Din. Letni prejemnik: redna plača 13.800 Din, določila 6900 Din, za telegraf in telefon 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, nagrada za prenašanje pošte 2000 Din in nagrada za vzdrževanje selske dostave 5616 Din. Prošnje je treba vložiti do 1. junija.

— Mednarodni nakazniški promet s Poljsko. Uradno se razglašajo, da se s 1. junijem uvede mednarodni nakazniški promet s Poljsko. Zneski na nakaznicah za Poljsko morajo biti napisani v zlotih in groših (1 zlot ima 100 grošev). Najvišji znesek ene nakaznice za našo državo je 3000 Din, oziroma za Poljsko 470 zlotov. Na Poljsko se lahko pošiljajo samo navadne nakaznice in sicer za vse pošte.

— Kongres jugoslovenskih esperantistov v Subotici. Za binkošti se je vršil v Subotici kongres jugoslovenskih esperantistov iz vseh krajev države. Šlo je v glavnem za reorganizacijo Lige esperantistov. Sklenjeno je bilo, da se mandat prejšnjega odbora razveljavi, beograjskemu klubu je pa bila poverjena organizacija lige in sestava pravil. Ljubljanski esperantiste je na kongresu zatepel g. Kozlevčar. S kongresa je bila poslana udanostna brožurka kralju, ministrskemu predsedniku in ministru prosvete pa pozdravni brožurki. Sklenjeno je bilo, da se bo prihodnji kongres vršil v Slavon-skem Brodu.

— Razpis službe. Občina Smartno pod Smartno goro razpisuje službo občinskega tajnika za takojšnji nastop. Verzirnari interresenti imajo prednost.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 32 z dne 22. t. m. objavlja zakon o denarju kraljevine Jugoslavije, pravila orožniškega podpornega fonda, pravilnik o kolavdiranju in superkolavdiranju stavbnih del ministrstva za gradbe ter razne objave.

— Izprememba naziva upravne občine Murski vrh. Zasadi. Dosedanji naziv upravne občine Murski vrh - Zasadi v južnomerskem srezu se izpreminja v Mursčak.

— Plenarna seja Zbornice za TOI. V soboto 6. junija ob 9. dopoldne se bo vršila v zbornici dvorani javna plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Račun za leto 1930. 3. Poročilo o skupnem davku na poslovni promet. 4. Krošnjarstvo in detajlni potovanja. 5. Trgovinske pogodbe. 6. O obratovanju brez obrtnice pravice. 7. Poročilo o poslovanju Zavoda za pospeševanje obrti. 8. Tajna seja.

— Investicijsko posojilo Zagreba. Finačni in notranji minister sta odobrila investicijsko posojilo Zagreba v znesku 70 milijonov Din. Prvo tranšo izplačajo denarni zavodi že te dni, da bo mogla občina takoj pričeti z nužnimi komunalnimi deli.

— Prepovedani knjigi. Notranje ministertvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi knjigi »Aus dem Kampfe um den selbständigen Staat Kroatien«, ki jo je izdal dr. Ante Pavelić v nemškem jeziku na Dunaju in pa »Apis und Ester«, ki jo je izdal Bruno Břem v Münchenu.

— Kongres bančnih uradnikov. V Splitu se je vršil med binkoštnimi prazniki kongres zveze bančnih uradnikov. Udeležilo se ga je 36 delegatov podružnic. Za podpredsednika je bil izvoljen g. Skaza iz Maribora. Sklenjeno je bilo, da se bo imenovala organizacija v bodoče Zveza bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije.

— Knjige o racionalnem gospodarstvu. Da bi se naše ljudstvo čim bolj seznanilo z racionalnim in modernim gospodarstvom, je kupilo poljedelarsko ministertvo od naših znanih gospodarskih strokovnjakov več knjig, ki bodo brezplačno razdeljene med ljudstvo. Nekaj knjig je poslalo ministertvo tudi banški upravi dravske banovine.

— Privatna trošarinna skladišča. Finančno ministertvo je odobrilo več privatnih trošarinskih skladišč za vino, med drugimi Aleksandru Majcenju iz Mokronog.

— Vsak obrtnik, ki mu je razvoj in napredek njegove stroke pri srcu, naj si ogleda letošnji 11. ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija. Tu bo našel sredstva in pota, po katerih se more dvigniti. Spoznava izdelke, primerja jih s svojimi, vidi boljše izdelane, finejšo opremo itd. Na mestu samem se prepriča o okusu in željah interesentov, vidi, kako konkurenca

ustreza željam, a sam zaostaja nezaposlen. Sam bi bil kriv, če bi takih opazovanj ne umel izrabiti v svoj prid in se na podlagi opazovanja ne izpopolnil. Ni zadosti posvetiti se obrti, ni zadosti postaviti izdelke na trg. Dober obrtnik skuša svoje podjetje izpopolniti, svoje izdelke vedno bolj izboljšati, da dobi glas in mu konkurenca ne more ogroziti obstanka. Najboljša šola za spoznavanje hib in za spoznavanje potrebe izpopolnitve je vzorčni velesejem. Poleg tega bo videl na velesejmu vsakovrstne stroje in orodje, najnovejše izume moderne tehnike. Z nabavo takih strojev si vsak obrtnik olajša delo in doseže izdatne prihranke na času in denarju.

— Oddaja del pri adaptaciji vojašnice Vojvode Mišića v Mariboru bo potom očetne licitacije dne 12. junija t. l. pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.

— Zmanjšanje rokov za napredovanje v državni službi. Novi uradniški zakon ima določilo, da se državnim uslužbencem, ki so bili v državni službi na dan 1. aprila in ki so bili z vojno ali zato, ker so jim sovražna oblastva iz političnih razlogov med vojno odvzela prostost, ovirani dovršiti šolo ali vstopiti v službo, znižujejo roki (to so roki za napredovanje v višje skupine za tretjino. Zato naroča ministertvo, naj vsi p. t. t. uslužbenci, ki sodijo, da imajo pravico do te ugodnosti, pisмено prosijo za tako odločbo. Prošnje so oproščene kolkovine, opremljene pa morajo biti z listinami, s katerimi se ta pravica dokazuje.

— Privilegirana knjigarna. Uradno se naznanja, da je uprava državne tiskarne v Beogradu postavila za svojega privilegirane knjigarnja g. Ivana Lovšina iz Kočevja. Poštne pošiljke med državno tiskarno in imenovano knjigarno so oproščene poštne.

— Inozemske tvrdke bodo na 11. ljubljanskem velesejmu po državah zastopane takole: Amerika 20, Anglija 7, Avstrija 42, Belgija 1, Čehoslovaška 16, Danska 1, Francija 5, Holandska 3, Italija 4, Madžarska 9, Nemčija 86, Poljska 1, Švedska 3, Švica 2.

— Radovljica. Sokolsko članstvo in vse drugo občinstvo opozarjamo, da se v soboto, dne 29. t. m. predvaja v Sokolskem domu film o vsesokolskem zletu v Beogradu leta 1930. Film je spojen s predavanjem in godbenimi točkami. Predvajal se bo ob 16. in ob 20. uri. Vstopnina za odrasle 5 Din, za šolsko mladino 1 Din. — V nedeljo ob pol 16. pa se ponovi mladinska igra »Lilijana in Cvetana«, nakar posebno opozarjamo mladino. 266n

— Najden nož. Na klopi na poti iz Kamniške Bistrice na Dol pod Veliko Planino je bil najden ličen nožič z biserno matico. Kdor ga je izgubil dne 25. maja, naj se oglasi v pisarni SPD.

— Ali bo letos kaj črešen? Kakor znano, pridelujejo pri nas najboljše kakovosti črešeni kmetje iz Stange in z Orlega. To sta dve posebno okusni in priljubljeni vrsti, namreč črne in rumene, tako imenovane »hrustavke«. Dolenjski pridelek je slabši, ker so črešnje drobnejše. Kakor pripovedujejo sadjarji s teh hribov, bo letos pridelek ondi srednji, dasi sadje ni posebno.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nekoliko oblačno, v splošnem pa lepo vreme. Včeraj je bilo v severozapadnih krajih naše države večmalo jasno, v jugovzhodnih pa deloma oblačno. — Najvišja temperatura je znašala v Splitu 30,4, v Beogradu 29,4, v Zagrebu 28,6, v Ljubljani 28, v Mariboru 25,2, v Skoplju 24,8, v Sarajevu 24,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,6 mm, temperatura je znašala 15,4.

— Dve nesreči. V Linhartovi ulici je včeraj neki neprevidni avtomobilist podri mersarskega mojstra Ivana Janeza iz Ljubljane. Mojster je zadobil zunanje in notranje poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnico. — V bolnico je moral tudi 38-letni tesar Anton Dermastija iz Sodražice, katerega je konj brcnil v desno roko in mu jo je zlomil.

— Žrtve kopanja. V nedeljo je v Karlovcu utonil 19-letni delavec Josip Vidičič, zaposlen v tamšnji tvornici opeke. Kopal se je v bajerju, zašel je v globoko vodo in ker ni znal plavati, je utonil. Nesreče ni nihče opazil. Šele pozneje so našli Vidičičovo obleko. Delavec Tomašin je skočil v vodo in poskušal se mu je potegniti utopljena na suho. Seveda je bila vsaka pomoč zaman. — V nedeljo jutraj je na Plitvicih utonil dr. Vladimir Podajbsky, pravni referent SUZORA v Zagrebu. Podajbsky je s čolnom veslal po jezeru, ker mu je postalo vroče, je skočil v vodo, v mrzli vodi ga je prijel krč in je utonil. Njegovega trupla še niso našli. Pokojni je bil star šele 26 let.

— Samomor mlade učiteljice. Pretekli teden je neke noči odšla z doma učiteljica Slavica Gavrilovič, uslužbena v Terezinem polju pri Virovitici. Ker je odšla v sami nočni halji, je bila upravičena domneva, da je najbrž izvršila samomor. Vsa poizvedovanja so pa ostala brezuspešna. Pretekli petek je pa Drava pri Novem Gradcu naplavila žensko truplo. V utopljenki so spoznali nesrečno učiteljico. Gavrilovičeva je bila poročena z učiteljem Gavrilovičem, s katerim je živel v najbližji slogi. Vzrok njenega samomora ni znan.

— Foto - sport zadovolji vsakogar s kamero, kupljeno pri Fr. P. ZAJEC, optik, Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno. 59L

— Z malo zamudo je prispelo ogromno jajce in obenem ogromen petelin, ki bo sta razstavljena v paviljonu H, kjer ima prostor tovarna testenin »Pekaltec«. 7060

Iz Ljubljane

— Predavanje senatorke Frante Flaminke o delu češkoslovaških žen za volilno pravico ter o stremljenju ženstva za trajni mir bo drevi ob 18. v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti.

— Da se bo narobe! Začetkom junija se prične baje zgradba carinarničnih objektov in sporedno z njo ogromni dovoz vsemogočega materiala. Vse to se bo dovažalo seveda po netlakovanih cestah. Masarykovi, Šmartinski in stari Dovozni, ki imajo ob deževju poleg luž tudi — za ped na debelo blata. Voz za vozom, eden težji od drugega, se bo pomikal po njila na stavbišče. Tlakujte te ceste, predno se prične dovažati stavbni material! Kredit: za tlakovanje so dovoljeni, čemu torej narobe delati: prej z zgradbo končati in šele potem tlakovati dovodne ceste!

— Za razširjenje Masarykovih cest od Resljeve ceste do Majstrove ulice je odkupljen Ažmanov svet, pri parketni tovarni Iv. Šiške pa odstranjena dva objekta ter podrt del ograjnega (dvorišnega) zidu.

— Električna ura pred glavnim kolo-dvorom ima menda revmatizem in štrajka ob lepem kot slabem vremenu kar po več dni. Tudi te dni je obstala. Potrebna je vsekakor radikalne poprave, ker nima kot javna ura drugega nobenega pomena.

— Hodnika v Bolgarski ulici se nista urejena. Na gornjem koncu molita dva vrta vanjo in bi bil že čas, da bi se potrebni svet vsaj za ureditev levega hodnika odkupil ali pa ekspropiiral.

— Nekatero hišo v novih ulicah v Spodnji Šiški se zdaj nimajo svojih števil, po nekod ob periferiji pa manjkajo tudi ulične (orientacijske) table.

— Predavanje o predzgodovinskem človeku. Danes ob 18. bo predaval prof. g. Brodar iz Celja o svojih domganih pri izkopavanju v Potočki Ziaški na Olševi. Odkril je tam važno nahajališče ostankov paleolitnega človeka in njegove kulture. Predavanje bo ob priliki občnega zbora Društva za raziskovanje jam in mineraloškim institutu univerze. (Dvorac, pritičje, levo). Član in prijatelj društva vabljeni.

— Opozorjamo na današnji občni zbor Jugoslov. - češkoslovaške Lige, ki bo ob pol 21. v restavraciji Zvezdi. Pozivamo člane, da se zborovanja v čim največjem številu udeležijo, ker so na dnevnem redu volitve novega odbora.

— Akademiki! V soboto 30. t. m. točno ob 5. uri popoldne se bo vršil v prostorih Društva sv. Cirila in Metoda, Beethovnova ulica 2, pritičje, levo, I. članski sestane akademске podružnice CMD. Udeležba je strogo obvezna. — Odbor.

— Majhen papagal, zelene barve, je ušel. Prosim vsakogar, ki bi ga vjel ali videl, da sporoči, odnosno prinese papagaja v Erjavčevu ulico št. 21-H., desno, Gorec, proti nagradi.

— Iz gledališke pisarne. Drevi ponovi drama grotesko »Zeleni kakaduji« in komedijo »On je vsega kriv« za red E. Abonenti reda B dobe »Slehernika« prihodnji teden. Zadnja dramska primjera letošnje sezone bo koncem prihodnjega tedna in sicer Leonarda Franka drama »Vzrok« — Opera ponovi drevi opereto »Oj ta prešmetana ljubez« za red D. Jutri vprizori po daljšem presledku »Lohengrina« za red B, v soboto pa Beethovnovu opero »Fidelio« za red C.

— Mnogokratnik davčine od prirastka na vrednosti, neprimičnin. Komisija za določitev mnogokratnikov glede davčine od prirastka na vrednosti neprimičnin je določila mnogokratnik za mesec april v okoliših mestne občine ljubljanske na 9,13 za vrednosti in zneske, izražene v dinarski veljavi.

— Oscar Wildeova komedija Banbury. Premiera duhovite angleške komedije bo v četrtek na šentjakobskem odru. Isti večer praznuje svoj stoti nastop mlada igralka gdca. Gita Pirčeva. Delo in zasedba obetata ljubljanskemu občinstvu višek sezone. Igro ponove samo enkrat 30. t. m. ob 20. uri.

— Uduženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana — vabi vse svoje člane in interese, ki se se nameravajo udeležiti letošnje glavne skupščine UHA v Novem Sadu v dneih od 5. do 7. junija t. l. na važen članski sestanek, ki bo v petek 29. t. m. ob 8. zvečer v društvenem lokalu v Kazini. Udeležba vseh prijavljencev za glavno skupščino nujna.

— Velik vlom v Ljubljani. Za binkošne praznike je bil sredi Ljubljane izvršen velik vlom. Vlomljeni je bilo v lokal Obrtne banke na Kongresnem trgu, kjer so predznji svedroci navrtali veliko železno Wertheimerico in pobrali iz nje 66 bankovcev po 1000 Din, 234 po 100 Din, 218 po 10 Din in razne druge valute, dolarje, šilinge, marke, francoske franko, penge i. t. d. v skupni vrednosti 95.843 Din. Škoda je kriva z zavarovalnico. Policija, ki je bila o vlovu obveščena, je napravila obširno preiskavo, ki je pa ostala brez uspeha.

— Stražnik preprečil večje nesrečo. Pred nekaj dnevi je hlapec France Tancig, zaposlen pri vinskomu trgovcu Francu Gradu v Zgorjem Kašlju, vožl na tovarnem vozu približno 900 litrov vina. Peljal se je po škofji ulici proti Ambroževemu trgu. Sedel je na sprednjem sodu, nesreča je pa hotela, da je na klanec zdrknil s sode in padel med konja, ki sta se splašila in zdirljala. Tancig se je k sreči prijel za oje in na njem obvisel. Konja sta divjala proti mostu in gotovo bi se pripetila težja nesreča, da ni v zadnjem hipu opazil negežde službujoč stražnik Drago Bordon, ki je skočil proti splašanim konjem. Posrežilo se mu je zgrabitve levega konja za uздо in ga ustaviti. Tancig je ostal k sreči skoraj nepoškodovan. Stražnik Bordon zasluži vse priznanje.

— Oblike in klobake kmetičev. Čisti, barva, pisra in lika tovarna Jos. REICH.

Doma in na cesti, v vrtu in pri izletu
dobri in poceni platneni čevlji

„VIKTORIA“
s šivanimi gumi podplati

DETALJNE CENE PO PARU:
Številke 24-27, 28-34, 35-41, 42-46

Dinar 30-35-50-60-

Dobilo se v vseh trgovinah čevljev.
Na veliko pri Palma Zagreb, poštai predel 226.

Ugodna razona, elastična hola!
Sive, bele in črne za širjenje in na spango.
Domači izdelek.

Na vsakem podplatu zaščitni znak WIMPASSING

Smola „reduciranega železničarja“

Ker je bil preveč vsiljiv in objesten, so ga vtaknili orožniki pod ključ

Logatec, 26. maja. Kakšen dan gre človeku vse narobe, za kar prime in česar se loti, vse se mu izalovi. Tak dan bi bilo v izvestnih primerih menda najbolje kar prespati v kakšnem kotu ter počakati drugega dne, ko gre človeku vse delo bolje od rok.

Tako je imel svoj slab dan neki berač, ki se je pripeljal pred kratkim v naš kraj. Potepuhu je navidez kakih 45 let. Mož je torej še pri najboljših močeh in bi lahko delal, ako bi se mu ljubilo. Pa je že tako, da ugaja nekaterim ljudem vagabundiranje bolj kot delo.

Raztrgan in zanemarjen, s cekarjem v roki, je napravil potepuh tako žalosten vtis, zlasti ko je med govorom jokal, da bi se moral kamnu smilili. Prosil je in mole-doval je za milodare od hiše do hiše ter pripovedoval o svoji dozdnevni trpi usodi vsakomur, kdor da je hotel poslušati. Zanimivo pa je, da je govoril povsod drugače ter si sproti izmišljeval razne dogodivščine iz prejšnjega življenja. Tako je pravil na primer tudi, da je bil v Gradcu železničar, pa so ga reducirali kot Slovence. V cekarju je imel baje še obrabljeno železničarsko čepico. Bolj res pa bo menda, da je mož drugačnega tipa, kakor se je predstavljal ljudem. Iz njegove poseelske knjižnice, ki jo je moral na zahtevo pokazati, je namreč razvidno, da ni služil menda nobenemu gospodarju čez dva dni, videti pa ni bilo vpisane tudi nobene pohvale...

Na svojem prosjaškem pohodu je prišel »reducirani železničar«, verjetneje bivši izvožek Franc L., kakor se mož imenuje, »v posetec« tudi k svojim »tovarišem« železničarjem na postajo. Seveda je povsod dobil, kar gre beraču, bog, da so se ga čem prej odkrili. Pri načelnikovi hiši je dobil še čevlje povrhu. Zahteval je zanje celo potrdilo o prejemu. Dovolil pa si je tamkaj zabavo, da je vstopil v stanovanje kot kakšen star znanec s pozdravom »Dober dan, Lojze! Odiš se mu pa kar ni hotelo.

Zanimivo je, da je govoril z boljimi ljudmi le nemško. Morda se je hotel z nemščino postavljati, sicer pa sam ve, kaj je s tem hotel.

Čim je zapustil območje železniške posesti, je spremenil tudi svojo taktiko nastopa. V lekarni, kamor ga je zanesla pot mimo-grede, se je že predstavljal: »Ich melde gehorsamst, Herr Apotheker, schwer verwundet Invalide vom Infanterie-Regiment Nr. 15!«

Tukaj pa se je opekel prvič.

»O, ni treba nič praviti!« ga je prehitel g. magister Janez. »Vas poznam že iz Ljubljane, saj se še spomnite, ko ste pred leti razbili pri Saškiku šipo na oknu. Vi niste noben invadit. Natel — pa se mi hitro izgubite!«

Berač se je še nekaj obotavljal. »Pa še malo cinkove žavbe prosim! Imam ženo in otroke, pa je vse hrastavo.«

Ko se je s trudom iznebil v lekarni, jo je mahnil berač v gostilno pri Puntarju. Za podarjeni dinar je takoj naročil pri nakarier frakelj žganja. »Še nisem videla berača«, pravi gospa šefka, »ki bi tako hitro zapil svoj dar. Nato je ponudil v nakup cinkovsko mažo iz lekarne, tisto za hrastave otroke. Seveda mu prodaja ni uspela, saj je lekarna pred nosom, ako kaj potrebuje.

Po tako raznovrstnih, hitro se menjajočih doživljajih, je minilo polno. Pretekale so že popoldanske ure, berača pa ni bilo več videti. Se je že kam izgubil.

Na postaji je stal nabiralni tovarni vlak, pripravljen za odhod v Ljubljano. Nekdo je zapazil, da se kadi iz zavorne utice čim.

Ko so šli pogledat, kaj se kadi, so našli v utici potepuha s cekarjem, čepečega na tleh s cigaretto v ustih. Izdal ga je dim. Potepuh se je postavil po robu. Izstopil je še le, ko ga je potegnil postajni delavec iz utice. Pri tem se je vzravnal, napihnil trebuh, nastavlil desnico v obliki trobila na usta — vsi, ki so stali okoli njega, so gledali, kaj bo storil — pa je pihnil proti postajnemu načelniku: ph! V bližini stoječima gospema A. in M. pa je zažugal, češ da da da da izdali in da se bo osvetil.

Takih manir predzrna potepuha pa ljudje, ki poznajo disciplino in red, kakor so železničarji, niso vajeni. Zato so s postaje telefonično obvestili orožniško stani-co. Med tem je potepuh prekosil ograjo, zbežal ter se je hotel pomešati v sosesčini med slučajno tamkaj zbrane pogrebe.

Ko sta prišla orožnika in mu napovedala aretacijo, se je vrgel potepuh na tla. Stihili so ga, da bi vstal — pa je otepal kot besen okoli sebe. Udarjal je tudi po orož-nikih, pa mu vse ni nič pomagalo. Šele s silo sta ga orožnika ukrotila. S cekarjem, privezanim za ovratnico in z zvezanimi rokama je odšel s povešeno glavo, kamor spravljajo nedisciplinirane, delomrne in poštenim ljudem nevarne elemente. Po za-slišanju na orožniški stanici so ga poslali po odredbi okrajnega načelstva v zapore okrajnega sodišča.

Iz Celja

— Mestna občinska seja se bo z običajnim dnevnim redom vršila v petek 29. maja ob 18. v sejni dvorani mestnega načelstva.

— Preselitev celjske katastrske upra-va v Celju iz poslopja sreskega načelstva ve. S 1. junijem se preseli katastrska upra-v. Prešernovi ulici v pošto poslopje, II. nadstropje, vhod s Krekovega trga.

— Mestno moško in žensko kopališče ob Savinji, kakor tudi mestno kopališče »Diana« pri Grenadirjevi brvi bosta odprti s ponedeljkom 1. junija.

— Lastnikom in šoferjem motornih vozil! Izpitna komisija za polaganje šoferskih izpitov bo poslovala v Celju za in-teresente iz vsega celjskega sresa v pe-tek 29. maja dopoldne v pritičju celjskega sreskega načelstva. Začetek izpitov ob pol 8. jutraj. Ob tej priliki bodo pregledana tudi vsa ona motorna vozila, ki doslej iz kateregakoli vzroka še niso bila na pre-gledu.

— Otrok pod vozom. Pred dnevi se je vračal iz Celja v Vitanje po državni cesu skozi Gaberje z dvoprežnim vozom 31-letni hlapec Alojzij L. Naproti mu je pri-korakala četa vojakov, katerih sta se ko-rija ustrašila in nemadoma zavozila na desni hodnik, kjer so se igrali otroci. Pod voz je prišel 6letni trgovčev sin Ivan Golma-ier, ki pa je po srečnem naključju ni za-dobil težjih poškodb.

— Rekordni obisk planinskih koč. O binkoštnih praznikih, ki so potekali v naj-idealnem vremenu, so bile vse oskrbo-vane kočice, ki spadajo pod okrilje Savin-ske podružnice SPD v Celju, naravnost prenapolnjene. Vsakovrstna motorna pre-vozna sredstva so pripeljala v divno Lo-garsko dolino toliko izletnikov in turistov, kot jih tamkaj naenkrat že davno ni bilo. Prenočišč je primanjkovalo, pa tudi z iz-bero v zemskih dobrotah je bilo kmalu pri kraju.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Zane Grey

30

Skrivnostni jezdec

Roman.

Vse, kar je bilo v Jackovi duši primitivnega in podlega, je privrelo na dan. Samo če je bil miren, je mogel svoje besede pretehtati, predno jih je izgovoril. A ob pogledu na Wilsona in Columbina ga je obšel sam vrag.

— To je pa res veliko junaštvo, Bellounds, zaleteti se v prsa človeku, ki na eno nogo niti stopiti ne more, — je pripomnil Wilson s strupenim zaničevanjem.

— Če bi imeli polomljeni obe nogi, bi me tam bolj veselilo! — je zarohnel Bellounds in prisilil Wilsona tako krepko zaušniko, da bi ga bil skoraj zbil z nog. Rešila ga je samo ranjena noga, ki se je trdo uprla v tla.

Videč, kako se Wilson zvija od bolečin in prebodev, je zamožljivo vzkliknila. Stala je kakor vkopana, brez moči, vsa iz sebe od strahu pred neizogibnim.

— Prokleta srečo imate, da mimam pri sebi revolverja, — je zamrmral Moore srdito. — Toda to ste vedeli, sicer bi me ne bili udarili, podla duša!

— To mi boste drago plačali! — je zarohnel Bellounds in stisnil pest, da bi na vso moč udaril Wilsona po obrazu.

Tedaj pa je zavil cowboy težko bergljo po zraku, tako da je Bellounds naglo odskočil. — Ah, nazaj, sicer vam izbijem iz butice še zadnje ostanke možganov. Vi ste čisto navaden falot, podla duša, lopov najslabše vrste. Mišite pač, da imate zdaj najlepšo priliko pretepeti me, ker sem pohabljen. Vedno ste bili in ostanete lopov, bili ste in ostanete Jack-Neotesanec... In to je zadnja beseda, ki jo je vredno izpregovoriti z vami.

Ves besen je navalil Bellounds nanj, Moore je preteče zavil svojo bergljo, ker pa ni stal trdno na nogah, je bil na slabšem in s tem je njegov nasprotnik tudi računal. Bellounds ga je prehitel in zgrabil čez prsa. Berglja je padla, toda brez posebnega učinka. Bellounds je odskočil korak nazaj, v naslednjem hipu pa se je na vso moč zaletel v svojega nasprotnika in ga podrl na tla. Se preden je mogel Wils vstati, je Bellounds planil nanj.

Columbina je gledala vse to kakor skozi meglo. Ko pa je Wilson padel, je zatisnila oči in se borila proti omedlevici, ki se je je že loteval. Slišala je kako se borita, zamolklo udarce in škripanje peska. Ti glasovi so prihajali v začetku od nekod iz doliave, polagoma so se pa slišali vedno bliže in razločnejše. Odprla je oči: V naslednjih trenutkih so bile razdeljene moči približno enako, kolikor se je Columbina razumela na take reči. Kmalu so pa začele Wilsona zapuščati moči. Columbina je bila vsa trda od groze. Gledala je borbo na življenje in smrt, ne da bi se mogla ganiti ali zakričati. Hotela je planiti tja in ju ločiti, toda misle so ji bile otrpnele. Njena oseplost in groza sta bili tako veliki, da niti pogleda ni mogla odvrniti od skrajno močnega prizora. Ta čas se je bil od bolečin v nogi oslabilen Moore zgrudil pod Belloundsovi udarci in obležal v pesku. Bellounds pa je vstal in stal sklonjen nad svojim ležečim nasprotnikom, pripravljen nadaljevati svoje junaštvo. Njegov obraz je bil strahoten. Take oblike imajo samo morilci.

Tedaj pa je zaskočila Columbina glasove in nagle korake. Šele to ji je razvezalo jezik. Na ves glas je zakričala.

Stari Bill Bellounds je pritekel iz hiše, Wade pa se je bližal naglih korakov po stezi od druge strani.

— Pojdi sem, hudič prokleti! — je zarohnel farmar.

Jack Bellounds se je vzravnil. Hropeč, skušan, raztrgan in ves opraskan po obrazu je bil očetu v žakot in sramoto. Moore je ležal onesveščen na pesku, obraz mrtvaško blede in razmesarjen, na obvezani nogi pa velike, rdeče lise.

— Bože moj, to naj bo moj sin! — je zastokal stari Bill. — Pa vendar nisi napadel tega pohabljenega reveža?

Dokazi so bili jasni! Nepremično ležeči Moores, raztrg, s krvjo zalit sinov obraz. Jack Bellounds ni odgovoril. Bil je suženi strasti, ki je bila končno strla vse okrove, pa še vedno ni bila nasičena. Toda iz oči mu je odsevala zlobno, zmagovalno zadovoljstvo.

— Zdaj so najini računi poravnani, Moore, — je zastokal in odšel dolgih korakov z bojišča.

Ta čas je bil prispel Wade do Wilsona in pokleknil k njemu. Prihiteja je Columbina in tudi ona je pokleknila.

— O, bilo je grozno! — je zašepetala. Tako blede je... in ta kri...

— Dekle, to mi žensko opravilo, — je dejal Wade in v njegovem prijaznem glasu, v njegovem pogledu in njegovem bližini je bilo nekaj, kar je Columbino pomirilo. Sama se pobrigam za Moora. Prinesite malo vode in čisto krpo, da ga obvežem.

Columbina je držala Wilsonovo glavo v naročju, Wade pa je izpiral rane na močno razmesarjenem obrazu. Columbina je opazovala neme poteze; srce ji je močno utripalo in sama ni vedela, kaj pomeni to silno razburjenje. Ko je Wilson končno odprl oči, najprej nekam boječe, potem pa široko in budno, je čutila, kako jo je prešinil val vroče krvi. Gledal je njo in Wade in se bolešno smehljaj; končno se je pa ozrl na Belloundsa.

— Menda me je pošteno premaknil, — je dejal osorno. — Kriva je ta vraginja noga. Pretepel me je pa po vseh pravihkih.

— Ze mogoče, Wils, — je odgovoril stari farmar; toda po mojem mnenju ne more biti nič kaj ponosen na to, da je pretepel pohabljenca.

— Jack ga ima malo pod kapo, gospodar, — je dejal Moore tiho. — In ne smemo mu zameriti, da je izgubil glavo. Zasačil me je, ko sem kramljal s Columbino — in potem... potem sem mu zabrusil v obraz vse psovke, ki so mi prišle na misel.

— Ah! Stari je bil menda v zadregi glede odgovora; namrekar se je obrnil in odšel težkih korakov v hišo.

Wade in Columbina sta pa prišla Wilsa pod pazduho, ga previdno dvignila in spravila na voz. Poskusil je sedeti pokonci, pa ni mogel.

— Sam ga odpeljem domov in poskrbim zanj, — je dejal Wade. — Glasov pokonci, gospodična Collie, saj ni čuda, da ste tako razburjeni. Lahko bi bila nesreča še večja. Zdaj pa je pojdite v svojo sobo, da se pomirite.

Moore se ji je iznova nasmejal. — Zelo mi je žal, — je dejal.

— Kaj? Zavoljo mene? — je vprašala.

— Da, žal mi je, da sem imel tako vragjo smolo, da sem vam prišel pred oči in vas spravil v tako mučen položaj. Sam sem bil kriv. Saj bi bil lahko držal jezik za zobmi.

— Ne sme vam biti žal, da ste me srečali. — Gledala mu je naravnost v oči. — Jaz sem pa vesela, da sva se srečala...

Kako bo reformiran koledar

Izmed 187 osnutkov prideta v poštev samo dva — Obveljal bo najbrž osnutek nemškega inž. Blochmanna

Občutna gospodarska kriza je znova potisnila v ospredje vprašanje reforme našega koledarja. Društvo narodov je dobilo 187 osnutkov in od teh je sprejel študijski odbor samo dva, da ju predloži mednarodni konferenci vlad, ki se bo vršila letos v oktobru v Zenevi. Gre za osnutek ameriškega ravnatelja Cotswortha in nemškega inženjerja dr. E. Blochmanna iz Kiela. Oba osnutka se ujemata v tem, da šteje koledarsko leto 364 dni ali 52 tednov. Tako bi odgovarjal letu datum enakemu dnevu v tednu, dočim pride po našem koledarju vsak datum vsako leto na drugi dan tedna. V obeh osnutkih je 365. dan praznik brez datuma in brez imena, samo da ga je postavil Cotsworth na konec leta, Blochmann pa med junij in julij kot »srednjeletni dan«. Slično je tudi s 366. dnevom prestopnega leta v obeh osnutkih.

Oba osnutka se pa razlikujeta načeloma v tem, da deli Cotsworth leto na 13 mesecev po 28 dni, Blochmann je pa obdržal 12 mesecev, od katerih imajo januar, april, julij in oktober po 31, vsi drugi meseci pa po 30 dni. Vsako leto in vsako četrtletje se pričinja z nedeljo, kakor tudi velika noč, ki odpade na 8. april. Kakšna usoda čaka ta dva osnutka? Ker mora pomeniti prava reforma obenem zboljšanje sedanjega položaja, mora novi koledar odgovarjati naslednjim trem zahtevam: 1.) vsak koledarski dan naj bo vsako leto istovesten z enakim dnevom tedna; 2.) velika noč, kakor tudi vsi od nje odvisni premični cerkveni prazniki naj bodo na točno do-

ločeni dan; 3.) omenjene reforme naj bi čim manj izpremenile na sedanjem stanju.

Prvemu pogoju odgovarjata oba osnutka. Kar se tiče zahteve po točno določenem datumu velike noči, se Cotsworth še ni izjavil. Blochmann pa pravi, naj bo velika noč vsako leto 99. dne ali 8. aprila. Ta datum je ugodno izbran, ker je baš sredi časovne razdalje (22. III. do 25. IV.), v katero je postavljen naš koledar velika noč. Prof. O. Gerhardt iz Berlina je nedavno izračunal, da je bil Kristus križan v petek 7. aprila leta 30. Tudi v tem pogledu bi torej 8. april kot velikonočni datum odgovarjal prvi krščanski veliki noči leta 30.

Preostane tretja zahteva, da naj bi se sedanje stanje čim manj izpremenilo. Tu je treba naglasiti, da bi pomenilo s 13 meseci prevrat dosedanjega stanja in bi povzročilo neprijetno nesorazmernost razdelitve leta na četrtletja. Zlasti trgovski in splošni gospodarski svet bi imel velike stitnosti s četrt- in polletnimi bilanci. Blochmann je storil torej prav, da je obdržal v svojem osnutku leto z 12 meseci, kajti sedanjí koledar bo zaradi pravila v prestopnem letu iz leta 1582 tudi v bodoče trajen astronomični temelj za vsako reformo koledarja. Ni torej čuda, da je naletel Blochmannov osnutek na sprošno odobravanje celo v Vatikanu, ki je pisal avtorju osnutka že leta 1925: Vaš osnutek ima to prednost, da ne izpreminja več, kakor je nujno potrebno.

Kraljica toži Francijo

Francija je obljubljena dežela raznih pustolovcev in izgubljenih eksistenc, ki se zbirajo iz vseh krajev sveta navadno v Parizu, kjer upajo najti varno zavetišče. Med takimi posetniki Francije je tudi bivša madagaskarska kraljica Ranavaloa Salima Mašimba I. Doslej je živela ločeno od sveta in v mali vasi blizu Dijona je imela skromno hiško z vrtom, ki ga je obdelovala, kakor je pač vedela in znala. Do leta 1912 je vladala na otočku Moheli in pod seboj je imela 30.000 podložnikov. Moheli spada med otoške pečine, ki obdajajo otok Reunion v Indijskem oceanu. Nekaj let pred koncem svojega vladanja je posestila Salima Reunion, kjer se je zaljubila v nekoga francoskega orožnika. Poroka se je vršila v katedrali v St. Denisu in orožnik je postal soprog vladajoče kraljice.

Seveda je takoj odložil orožniško uniformo tem bolj, ker je nastal po poroki problem, ki ga ni bilo mogoče rešiti. Izohoda sta bila samo dva — ali bi morala kraljica živeti na orožniški postaji, kar nikakor ni združljivo s kraljevskim dostojanstvom, ali pa bi se moral orožnik — princ preseliti v grad, kar se zopet ne strinja z vojaško disciplino. Nesreča je pa hotela, da je morala Mašimba leta 1912 odstopiti, kar je bilo mnogo huje. Francoski minister kolonij je namreč otoček Moheli kratkoma anektiral.

Kraljica in njen mož sta morala v izgnanstvo, on s pokojnino navadnega orožnika, ona pa s civilno listo, ki ji jo

je dala Francija in ki ji prinaša 5000 frankov letno. Dobro ni preskrbljena, toda pred vojno se je dalo živeti, zlasti če je zaslužila nekaj z vrtnarstvom. Zdaj je pa 5000 frankov na leto odločno premalo, posebno če mora živeti z njimi veličanstvo. Iz zagate si hoče pomagati kraljica in njen mož s tem, da tožita Francijo na revalorizacijo svoje pokojnine. Oba upata, da bosta s svojo zahtevo prodira glede na kolonialno razstavo, ki je vse tuje, zlasti pa kolonialni v Francijo, zelo popularizirala. Ni izključeno, da bo njuni zahtevi ustreženo.

V džungli se je obesil

V začetku maja je izgubil nad pragozdovi v Braziliji smer poleta aeroplan italijanskega grofa di Robilanta in moral se je sredi močvirnatih pustini spuštiti na tla. Po prvih vesteh je našel mehanik pri tem smrti. Aeroplan je vrzel iz prave smeri silen vihar in ga zanesel nad pragozdove. Spustiti se v džungli na tla je bilo zelo težko, vendar se je pa posrečilo. Grof di Robilant in njegov mehanik Quaranta sta preživela potem nekaj dni nepopolnih muk.

V prvotnih poročilih je bilo rečeno, da sta hodila letalec in njegov mehanik 13 dni skozi džunglo, potem je mehanik blizu reke Parane podlegel pomanjkanju in naporni hoji. Grof di Robilant je pa zdaj povedal odkrito vse, kako je bilo z njim in mehanikom, ko sta hodila po pragozdovih. Na pot sta vzela samo toliko hrane, da sta bila preskrbljena

za nekaj dni, pa še to so jima požrle neke noči mravlje. Hranila sta se z ribami in jagodami. Kmalu je dobil mehanik tropično mrzlico. 10 dan je izjavil, da mu itak ni pomoči in da naj ga grof pusti v džungli. Naslednjega je bil Robilant res sam nadaljeval pot. Čez dva dni je prispel do reke Parane in neki Indijec ga je privedel v San Jose. Že naslednjega dne se je vrnil v džunglo, da bi rešil mehanika, ki je pa že visel na veji orjaškega drvesa. Nesrečnej se je bil v obupu obesil.

Nezgodna Habigove soproge

V Florenci so imeli te dni velike konjske dirke, katerih se je udeležila na svoji kobili »Georgina« tudi ga. Habigova z Dunaja kot spretna jahačica. Imela je pa smolo, da je padla s konja in si zlomila nogo. Habigova je rojena grofica Thun-Hohensteinova in se podpisuje Habigova Thunova. Poročila se je z znanim dunajskim tovarnarjem klobukov Habigom.

Soproga bogatega tovarnarja je znamenita jahačica in na konjskih dirkah je že večkrat odnesla prvo nagrado. Na Dunaju slovi kot najboljša jahačica Avstrije. Čim je bil njen mož brzojavno obveščen o ženinovi nezgodi, je odletel z aeroplanom v Italijo.

Reklamna grafika

Da zadosti vedno večjim razmeram interesov, si se je ustanovila znana ljubljanska reklamna tvrdica Aloma Company svoj lastni grafični atelje pod vodstvom akademčnega slikarja in grafika Ivana Mihlavca. Ta korak je tem bolj hvale vreden, ker je bilo veliko števil domačih in izvenljubljanskih tiskov in premogljivih primerih navezanih na inozemstvo. S tem pa je bila ustanovljena lastna domača institucija, ki bo zadostila vsem zahtevam uspešne moderne propagande in ne bo v nobenem oziru zaostajala za dosegi inportirano reklamno našo trgovine, obrti in industrije, temveč jo bo prekašala v poznavanju lastnih domačih razmer in specifično razlik med se mentaliteto jugoslovanskega naroda med seboj in napram ostalim narodom, kar je inozemcem popolnoma tuja. Dobri opazovalec bo takoj spoznal vse svetle in senčne strani naših trgovskih ljudi. So podjetniki, ki se ob obdobju vredno trdovratnostjo oklepajo predvornih povojev reklame. S tem seveda nevede in nehoti podcenjujejo svoje lastno podjetje, obenem pa zahtevajo, da ga drugi priznavajo. Nato tisto veliko razočaranje v zvezi z občutnim gmotnim nenapetost, ker je zaostajal za drugimi tu mora gledati, kako so se drugi z njegovim ravnanjem okoristili. In temu ni od pomoči, dokler ne stopi namesto grobega dilematičnega - strokovna propagandna izobrazba, ki ne bo več videl v reklamni potrebnega žla, temveč edini izhod, tisto reklamo, ki jo za potreba razmer razvija v pravcato vedo.

Zato je ta korak vsega priznanja vreden in pozdravljamo z veliko našo marljivo prizadevanje v uvodu navedenega reklamnega podjetja Aloma Company.

Ko se začne krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice za redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Moštri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefove« grenčice, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri odraslih in otrocih

Je FIGOL mnogo zahtevano zdravilo za čiščenje želodca in črev ter za zdravljenje bolezni ledic, jeter in hemoroidov, kadar so v zvezi s slabo prebavo. — FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, razpošilja pa izdelovalec —

Apoteka Dr. Semetič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din

Specijelni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

»BREDA« šepni robel lom. Dtn 2.—. — Namodernejše vezenje zaves, pregrinjaj in perila.

Joan Perdan nasledniki

Ljubljana

Veletrgovina kolonialnega in specerijskega blaga nudi po nižji dnevni ceni: kavo, riž, najfinije namizno olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo specerijske blago. — Postrežba točna in solidna.

Makulaturni papir

Rig & Dm &

ročafu uprava, Slovenskega Naroda,

BUKOVA DEVA

TEBOVJSKI

PREMOG

pri št.

»KURIVO«

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

Dalibor

Piani — pianini

pridejo na vele-

sejem v Ljubljani

30. V. — 9. VI. 1931

DALIBOR

Češka prima znamka jamči za najboljšo kvaliteto in zmerno ceno. — Tudi na obroke. — Paviljon E.

Deske

III. za obtanje, kratke za mizarje, oblane za pode in letve raznih dimenzij prodaja po zelo nizki ceni

»Mirija«, d. z o. z., LJUBLJANA,

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 28—20, 25—05.

Malinovec

iz aromatičnih gorakih malin, vkuhan s čistim sladkorjem, prodaja: Stara lekarna »Pri orlu« v Celju. 61/L

Modroce predeluje in očisti timo prahu na specialnem stroju samo

Rudolf Sever, LJUBLJANA, Marijin trg 2

25/L

Sprejme se takoj

30 za železobetonske opaže izvežbanih tesarjev

Ljubljanska gradbena družba, Ljubljana, Slomškova ulica 19

Ribiške potrebsčine

vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg.

Srečke 22 kola

so že v prodaji. V Ljubljani si jih morete kupiti v Oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici in v Selenburgovi ulici ter v podpisanih hranilnici. V Mariboru, v Celju, v Trbovljah, v Novem mestu in na Jesenicah pa v tamkajšnjih podružnicah »Jutra«.

Zrebanje 1. razreda so bo vršilo že 20. junija.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c: 19

Luči vele mesta

V glavni vlogi

Danes ob 4., 7., in 9. uri!

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Telefon 2124.